

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ในเขตจังหวัดสุโขทัย และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย ใน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมาตรฐานด้านผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ในจังหวัดสุโขทัย จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการทดสอบค่าความแปรปรวน One-way ANOVA (F -test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method) และมีผลสรุปการศึกษาค้นคว้าดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 62.09 ผู้ดูแลเด็ก ร้อยละ 30.69 และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 7.24 เป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขนาดเล็ก (1-39 คน) ร้อยละ 46.50 ขนาดใหญ่ (มากกว่า 80 คนขึ้นไป) ร้อยละ 29.31 และขนาดกลาง (40 – 80 คน) ร้อยละ 24.14 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.24 และเพศชาย ร้อยละ 32.76 มีอายุ ระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 29.66 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี และ 51 – 60 ปี ร้อยละ 22.07 อายุระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 18.28 อายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 7.59 และอายุต่ำกว่า 21 ปี ร้อยละ 0.34 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.97 ประถมศึกษา ร้อยละ 20.34 มัธยมศึกษา ร้อยละ 16.55 อนุปริญญา ร้อยละ 13.45 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.69 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 59.31 รองลงมาคือ เทศบาล ร้อยละ 31.72 และเทศบาลตำบล ร้อยละ 8.97

2. ผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย

2.1 การปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานด้านบุคลากร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่ามาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และมาตรฐานด้านผู้เรียน ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

2.2 การปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็ก ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่ามาตรฐานด้านบุคลากร ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และมาตรฐานด้านผู้เรียน ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

2.3 การปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่ามาตรฐานด้านบุคลากร ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และมาตรฐานด้านผู้เรียนภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่าภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่าด้านบุคลากร ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านผู้เรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของธันนัญญาดา ศรีสุทธิรักษ์ และคณะ (2551, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลทับคล้อ จังหวัดพิจิตร พบว่า ภาพรวมในด้านการปฏิบัติการณ์ผลการดำเนินการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของประภาพร พรหมวันทา (2537, อ้างอิงใน สมยศ งามชมพู, 2545, หน้า 52-53) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับการปฏิบัติงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดทั้ง 6 ด้าน ปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ และประណอม คลังทอง (2543, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผลการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ผู้บริหารศูนย์ฯ และครูที่เลี้ยงเห็นว่าผลการดำเนินงานเป็นสิ่งที่ช่วยชุมชนในระดับ “มาก” และแตกต่างจากผลการวิจัยของกลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7 (2545, หน้า 1-11) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและความต้องการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 7 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 7 ภาพรวมเห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านผลการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสื่อวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่าภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่าด้านบุคลากร ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านผู้เรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7 (2545, หน้า 1-11) ซึ่งพบว่าเมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 7 พบว่า ของกลุ่มผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลกับกลุ่มครูผู้สอน

จากผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานเมื่อพิจารณารายคู่แล้วจะเป็นว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมากกว่าผู้ดูแลเด็กและ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าศูนย์ฯ มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลบุคลากรและการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่ วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยความเรียบร้อย เกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด จึง ทำให้หัวหน้าศูนย์ฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตาม มาตรฐานให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะต้องการให้ผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบรรลุ วัตถุประสงค์และนโยบายที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดไว้ ทั้งนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ นพรัตน์ โพธิ์ศรีทอง (2550, หน้า 107) ที่ว่า ผู้วิจัยได้พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยนั้น เป็นสิ่งที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในฐานะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ ความสามารถหรือสมรรถนะในเรื่องและปัจจัยทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หรือศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนตามพันธกิจหรือภารกิจหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบรรลุ เป้าหมาย ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรส่งเสริมกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้กับเด็กเล็กเพิ่มมากขึ้น
2. ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของเด็กเล็กเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยการศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตาม ทรรศนะของผู้ปกครองเด็กเล็ก
2. ควรทำวิจัยการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ให้กับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก